

Budapestre vonatkozó újságcikk

Osztályozás

351.78

Szerző: Somody Erzsébet

Cím: Eltűnési járvány Budapesten

Hely

Idő

"1925"

Forrás: 8 órai újság

Személy

3m

1925. 4. 15.

Helyszám

Eltűnési járvány Budapesten.

Sok a kalandvágó gyerek. — Ha a házastársak megunják egymást — eltűnnek. — A legtöbb baj mégis a szerelmesekkel van.

— Szóvit tudósító —

Az államrendőrség hatalmas szervezetének egyik legérdekesebb munkaköre az eltűnési esetek felderítése. Kivülről, laikus szemmel nézve, misem könnyebb. Ha egy gyerek elmegy otthonról, rövid idő múlva hazaviszi egy detektív a kétségbeesett szülőkhöz. A férj összevesz feleségével, mert rossz volt az ebéd, s a feleség hiába várja. Másnap már megkerül, a rendőrség kinyomozta. Ez így olyan egyszerű. A rendőrség kötelessége el tűntek mielőbb való megtalálása, s ha rövid idő alatt nem tudnak eredményt felmutatni, a rendőrség hanyag nem fordít gondot az eltűnésekre. Pedig legtöbbször rendkívül nehéz a nyomozóhatóság dolga, valóságos lélektani tanulmányokat kell egy-egy esetben végezni, hogy nyomot találjon, amelyen elindulva, sikeresen kutathat.

Az eltűnési osztály vezetője, Risztics Lázár rendőrtanácsos, most dolgozik a legutóbbi hónapok eltűnési statisztikájának összeállításán. Nagyon érdekes adatokat szerezte a körbe, s mindegyiknél feltűnteti az eredményes nyomozás zezgugos utjait, módzatait is.

Amint már most megállapítható, az 1925. év első hónapjaiban sokkal többen tűntek el, mint múlt év ugyanezen szakában. Átlag tíz eltűnési esetet jelentenek be naponta a főkapitányságon, míg tavaly öt-hat volt a naponta eltűntek száma. Ebben a számban körülbelül egyformán találunk mindkét nembeli felnőtteket, fiatal lányokat, s nem utolsó helyen gyerekeket.

Az afrikai vadászelöltek.

Az utóbbiak kalandos nekibuzdulással, nem egyszer a szülői szigorúság elől a robinsoni önkéntes számkivetésbe menekülve, okoznak a szülőknek álmatlan éjszakákat, különösen a bizonyítvány kiosztások idején, amikor sok gyerek. A szülőknél pedig a hazamenni, elbujdosni, vagy — és ez a leggyakoribb — a környéken kószálnak. A rendőrség már tudja, hol kell keresni őket. Felkutatják a ligeteket s a budai hegyeket s tekintve hogy szállóba, még ha pénzzel rendelkezik, sem engedik be a gyerekeket — valmelyik padon biztosan megtalálják a rövidnadrágos leánykét. Sokszor, hogy élelemhez jusson, az utcán kéregetésre is rászánja magát.

A februári bizonyítvány miatt egy előkelő tisztviselő gyermeke az egyik budai barlangban keresett és talált a szülői szigor elleni menedéket. Nappal az utcákon kószált, éjjel mint egy kis ürge, bebújt odujába s ott töltötte az éjszakát. A detektívek délben találták meg Róbert bácsi ingyen ebédosztásán. Mint itt, a többi esetekben is leggyakrabban az éhség kergeti őket a rendőr, illetve szülői kézre.

Az egyenesen kalandvágó elűntek száma tavasszal éri el a maximumot. Mint a kis méhecskék, elkábulnak az ezer sejtellemmel fűszeres tavaszi levegőtől, a szürke iskolaszobákból kikiváncokznak a gyermekmesékben oly szépen megénekel vadozókba. Hátafordítanak a füstös, poros városnak, s merész lendülettel egyenesen

Amerikába, vagy Afrika dzsungeléibe veszik útjukat. Az ügyesebbek magukhoz veszik cserkészigazolványukat, amelynek segítségével átjuthatnak a határon, mint cserkész táborozók.

Két ilyen kalandkeresőt Nagykanizsa határon fogtak el s hoztak vissza Budapestre. Ők is Afrika igyekeztek oroszánvadászatra. Egyben elhatározták, hogy életüket a hittérítésnek fogják kint szentelni. Most azonban egyelőre csak itthon elmélkedhetnek a szülői zsarnokság türhetlenségéről, mely minden jónak elrontója.

Amikor nem kell az otthon.

Az eltűnési esetek másik csoportja a házi civódások, megnem érteltség miatt otthonról megszököttek táborából afakul. Itt a detektívek valóságos lelki gyógyító móddal békítik ki a haragos feleket, s nem egyszer a legboldogabb élet következik ezután. Fegyelmreméltó jelenség, hogy gyakrabbi eset, a férj mint az asszony eltűnése. (A nőgyűlölők ezt rögtön a nők terhére irhatják, mint akikkel nehéz egy fedél alatt élni). Előfordul azonban az is, hogy a férj semmiképpen sem akar asszonyához és gyermekeihez visszatérni. Ilyen esetnek természetesen válása a vége.

A szerelem mindent legyőz.

A legveszedelmesebbek, illetve a legbonyolultabbak és legbájosabbak mégis a fiatal lányok szerelmi révenyéből következő eltűnési esetek. Az apák, anyák kétségbeesve rohannak a főkapitányságra hogy feltve őrzött szemük fénye, még főformán gyermek-leányuk eltűnt. Legtöbbször

mindenre gondolnak, gyilkosságra, rablásra, csak a legszebb és legigazibb indítóokra, a szerelemre nem. A detektivebb azonban rögtön az után érdeklődnek, ki udvarolt a leánynak s kinek az udvarlása ellen volt kifogása a szülőknek. A legtöbb esetben biztos nyomon indulnak s az eredmény, amiért tulajdonképpen az egész eltűnési komédiát rendezték, majdnem mindig a házasság.

Volt egynéhány nagyon érdekes esete a rendőrségnek, ezek közül három különösen fényes bizonyítéka a női leleményességnek, s minden akadályt legyőzni tudó ügyességnek.

Az elmúlt ősszel egy közismert előkelő kereskedő — rémülten rohant a rendőrségre, s bejelentette, hogy tizenhét éves leánya eltűnt otthonról. Az Isten szerelmére segítsenek megkeresni, könyörgött, s a kemény férfi, akit még senki nem látott sirni, ott a szürke detektív szobában zokogva borult a tintafoltos asztalra. Szemefénye volt a szép 18 éves leánya, szőlőt is övta, s most ki tudja, hol van, talán büntény áldozata lett. A rendőrség nagy apparátussal nyomozott az ügyben, de nem tudott nyomra akadni. Csak később a szülők vallomásából következtettek arra, hogy minden bizonytalán régi udvarlójával, egy huszonegy éves urifival szökött meg. Kiderült az is, hogy a fiu már megkérte a fiatal leányt, de a szülők nem egyeztek bele a házasságba, mert a kérőnek nem volt állása és mert azt gondolták, ráér még a lányuk férjhez menni. Most azután megtörtént a baj. Egész télen hiába vártak a kétségbeesett szülők hírt a gyermekekről, csak most, egy hónapja kaptak levelet, melyben tudtják, hogy Hollandiában vannak, ott már megesküdtek. Kérik, hogy utólag egyezzenek bele a házasságukba. S egyben azt is megírta a lány, illetve fiatal-asszony, hogy addig, míg be nem tölti a

24-ik évét, nem jön hz. A szülők — mit tehetek egyebet, — beleegyezésüket, s egyben áldásukat adták furfangos kis lányuk házasságához, s pénzt is küldtek.

A másik eset hőse egy budapesti nagykereskedő cég ulajdonosának alig 17 éves leánya, akinek egy kikeresztelkedett zsidó fiatalember udvarol. A leány szülei, régi ortodox család tagjai ellenezték a házasságot az ősi vallását otthagyo fiatalemberrel s eltiltották a leánytól. Azután a következő héten eltűnt a leány. A fertőiskola előtt, ahová mindennap kocsi vitte és az is hozta haza, hiába várták. Másnap levelet kapott az apa, hogy vőlegényével megszökött, a svábhegyi villában megtalálhatják őket. Rohantak a megnevezet helyre, ott azonban nem találták őket. A fiatalember lakására hajtottak, azt meg is találták, de a leányt nem. A fiu elmondta, hogy a leányt egyik nőrokonánál rejtette el. Másnap a legnagyobb meglepetést keltve az egyik ujságban megjelent egy hír, amely közli, hogy a kereskedő leánya és a szóban levő fiatalember jegyesek.

A gratulációk özönével lepték el a most már dühöngő kereskedőt, aki bezárkózott legbelső szobájába és kiírta:

„Gratuláció-ügyben nem fogadunk.“

Egész nap detektivekkel tárgyalt, s kuttatta a leányát. Még aznap levelet kapott az apa, hogy ha beleegyeznek a házasságba, hazajön. A válaszáért telefonozni fog a fiatalember lakására. A hordár a levelet egy férfitől kapta, közvetve küldte a leány, nehogy így nyomára akadjanak. Később csakugyan telefonozott is, s azt gondolták, hogy a kapcsolóközpont révén a telefonállomást meg tudják állapítani. Ez sem sikerült.

Két nap múlva újból levél érkezett, amelyre már választ várt. A levélhezóval azután autóba ültek s végre megtalálták a sokáig hiába keresett leányt, aki ilyen módon akarta kiderőszakolni boldogságát. Hogy kinél rejtette el magát, máig sem árulta el, az azonban bizonyos hogy önkéntes jelentkezésére az vitte rá, hogy az illetők, akik féltek apja haragjától, nem akartak tovább buvóhelvet adni neki. Nemrég a leány fölkereste a nyomozást vezető rendőrfelügyelőt, s örömmel újságolta, hogy már puhul az apa. Mégis azé lesz, akit szerel.

A harmadik eltűnés és megkerülés szintén kis regény. Ez is ősszel történt. Az apa egy nagyon előkelő állami főtisztviselő leánya, mindössze 18 éves, (ugy látszik ez a kor a legveszedelmesebb), az udvarló 24, szintén tisztviselő. A nagyon szép és okos kis leány, egy délután megvárta, míg szülei eltávoznak otthonról s azután összecsomagolt és elment. A szobaleánynak az mondta, kalapokat visz a kalaposhoz. A szülők mindjárt rosszat sejtettek s a rendőrségre szaladtak. Eközben a leány és a

fiu már együtt autoztak az anyakönyvvezetőhöz.

Ott azt mondták, már készen van az utlevelük, s két órával később indul a vonatjuk Olaszországba. S kérték a soronküüli esketést. Hirtelen összeszedtek valahonnan a folyosóról két tanut, akiket előzőleg igazoltattak. Amikor itt készen voltak, továbbmentek a Ménesi-uti kápolnába, s ott annak módja szerint az egyház is megáldotta frigyüket. Egy előkelő szállóban már várta őket a lakás, s odavonultak.

Az apa rövidesen még az éjszaka nyomára akadt a fiataloknak, akik a szülei beleegyezést hamisítva, dispenczióval esküdtek egymásnak örök hűséget. A leány, illetve asszony diadalmasan állt az apa haragos tekintete előtt, csak akkor ijedt meg, amikor a detektiv felszólította, hogy kövesse az apját. A fiut pedig a rendőrség invitálta.

Sehogy sem akart urától elválni s amikor azt mondták neki, hogy a házasság érvénytelen, mert az okmányok hamisak, sőt a fiut kétrendbeli okirathamisításért szigoruan megbüntetik, hirtelen elhatározással magára vállalta az egész bünt. Jól tudta, hogy vele szemben meg fog enyhülni a szülők haragja. Mindkettőt elvit-

ték a szállóból s rövid időre szét is választották őket, de a kártartó szerelem végül is meghatotta az apát s beleegyezett a házasságba.

Még sem halt ki egészen a romantika,

Mindenki megkerül.

A statisztika hiven kimutatja hogy az eltűnési esetek nyomozása több-kevesebb idő alatt mind eredménnyel zárul. A téli hónapok alatt a tavaszi és nyári hónapokhoz viszonyítva, alig van öngyilkossággal kapcsolatos eltűnés: az életuntak szeretik a hideg vizet. A szerencsétlen Stettner Vilma holttestét is kidobta a Duna ami a nyomzás szempontjából eredmény. A két Teleki-téri fiatal leányról is rövidesen hírt fognak kapni. Rittmann Rózi különben is hugának bejelentette, hogy megszökik a Palival.

Marosi Ferenc, az eltűnési detektivesoport vezetője szerint most tavasszal sok dolguk lesz. Ez az eltűnések időszaka. A kalandvágy, szerelem, a temperamentumok kirobbanásának ibolyailatos, földszagu napjaiban van a legtöbb eltűnés öngyilkosság. S a rendőrségnek a legtöbb munkája.

Somody Erzsébet.